

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Exegesis Euangelij Marc. XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

id est, intra paucos dies. Sed cum ipsi discipuli alios baptizarint ante Domini necem Evangelice legis baptismo, quo gratia conferretur, ambigendum non est, quin & ipsi eodem fuerint expiati. Cur igitur hic dicuntur rursus baptizandi Spiritu sancto? Nimirum propter copiosam & exuberantem sancti Spiritus infusionem, quam in Pêtecoste percepturi erant. Vt enim sancti Spiritus illustrationem scriptura diuina vnctiōnem appellat: ita eius copiosam susceptionem mentis baptismationem vocat. Igitur qui conuenerant, interrogabant eum iam iamque ascensurum, dicentes: Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israel? Ecce quanta fuit discipulorum simplicitas & ruditas, qui posteaquam tam diu adhæserant Saluatori, vix tamen adhuc spiritum sapiebant. Tam multa audierant de futuro sempiternæ beatitudinis regno, & adhuc de carnali Israelitico regno sciscitauerunt. Reuera nihil est, vnde superbiat terra & cinis, quando etiam Apostoli sub ipsius Christi magisterio tam rudes permanserunt. Dixit autem eis non sine castigatione cecitatis eorum: Non est vestrum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate. Regnum Israeliticum quando sit restituendum spiritualiter, quod in extremo fiet die, non est vestrum nosse. Facessat curiositas, & pietas succedat. Quid ad vos pertinet temporalis regni restitutio qui ad æternum regnum vocati estis? Sed accipietis virtutem superuenientis Spiritus sancti in vos, dona sua vobis impertiētis, vosq; sua virtute corroborantis: & eritis mihi testes in Ierusalem, & in omni Iudæa, & Samaria, & vsque ad vltimum terræ. Quibus verbis hæreticorum latibula condegnantur, qui ferè semper angulos petunt, & certis finibus vel locis sua spergunt venenata dogmata, Christus autem vbiq; terrarum veritatis Evangelicæ lucem diffudit. Et cum hæc & alia quædam dixisset, quæ apud Marcum leguntur, videntibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorū, summo cum desiderio & ineffabili exultatione eum aspectantium, & cordibus prosequentium vsque in cælum. Cumq; intuerentur in cælum euntem illum, ecce duo viri, hoc est, angeli sancti sub humana effigie, asiterunt repente iuxta illos in vestibus albis, angelicæ puritatis candorem, & tantæ festiuitatis iucunditatem restantibus: qui & dixerunt: Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cælum, etiam post ablatum vestro è conspectu Saluatorem? Cur admiramini Deum omnipotentem cælos conscendisse? miremini potius eum ad vestræ infirmitatis conditionem suscipiendam descendisse. Hic Iesus qui assumptus est à vobis in cælum, sic veniet, id est, in ea forma veniet iudicaturus viuos & mortuos, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum. Non igitur oculis in cælum intentis hic diutius hæreatis, tanquam ad vos modo rediturus sit. Redibit quidem, sed eo tempore quod ipse solus nouit. Interim vos ita viuite, vt redeuntem securi videre possitis.

Angeli quomodo dicantur baptizati spiritu sancto.

Baptizatio mentis quomodo dicatur.

Eccl. 10.

Regni celestis restitutio quando futura

Hæreticos semper querere latibula, vbi suas spergant impietates. Marc. 16.

Luc. 24.

EXEGESIS EVANGELII IN EADEM solemnitate. Marc. XVI.

Post peractum salutis nostræ opus, mortemq; perpeffam, benignissimus saluator per quadraginta dies idēdem discipulis seles visendum præbuit, & in fide eos confirmauit, vt nihil possent de eius resurrectione

yy 2 ambi-

ambigere, quam tot indicijs, certaq; experientia didicissent: ac demum XL die illis aspectantibus, celos gloriosus ascendit cum innumera sanctorum patrum & angelorum frequentia: ut sicuti olim filij Israel per desertum XL annis ambulauerant, ac deinde terram promissionis ingressi sunt: ita Dominus XL à passione die veram promissionis terram cum suis ingrederetur. Cuius nimirum causa in hoc miserabile sese exilium è celis demiserat, & in labores, tot dolores perpeffus erat, ut scilicet, in patriam caelestem veramq; Hierusalem, fraude improbi serpentis amissam, humano generi pol- liminio reuerti liceret. Itaque ascendet in iubilo, cantantibus angelis, pla- lantibus iustis quos fortis armatus ex diaboli carcere vi eduxerat, & ad æterni Patris properauit conspectum, oblaturus illi prædam gratissimam tot millium animarum, quas sua morte ab æterna morte liberarat. Cognosce hic, si quis modo potest, quid gaudij, quid exultationis senserit Dominus: scilicet, quod tantam sanctorum multitudinem suis pœnis cum Patre in gratiam restituisse, celorumq; aditum eis se patefecisse cerneret. Sed nunc attentis cordibus, animoq; collecto consideremus dicta factaq; Domini Sub- uatoris iam iamq; celos ascensuri, ea que nostris pectoribus fortiter impre- mamus. Non enim debent nisi studiosissimè ac attentissimè inspicere & audire, quæ Dominus à nobis recessurus dixisse ac fecisse legitur. Ita namque etiam in humanis rebus vsu venire cernimus, ut amici procul abiuri, aut mori- ri extrema verba gesta que arctius menti inculcantur. Atque utinam ita simus in his Domini nouissimis sermonibus ac gestis percipiendis intenti, ut nos vna cum illo animis celos scandamus, possimusque dicere cum Apollolo ex sententiâ. Nostra autem conuersatio in celis est: Quod certe maxime Christianos omnes deceret, ut sicut Christi membra se dici & haberi uolunt, ita semper cordibus illic uersentur, quo caput suum hodie præcellit no- runt. Nam si amore & animi uoluntate alibi hæremus, à nostro capite dis- iungimur. Membra autem quæ capiti non in hærent, illius vitales influxum non recipiunt, nec eius spiritu uerantur. Porro, qui spiritum Christi non habet, hic non est eius. Semper igitur, quantum humana sunt fragilitas, capiti nostro inhæreamus, & calcatis rebus caducis, in caelestibus habitemus. At nunc Euangelij explicationem aggrediamur. S. Marcus ultimo sui Euan- g-lij capite, sic ait:

Recumbentibus uñdecim discipulis apparuit illis Iesus, & reprobrauit incredulitatem eorum, & duritiam cordis: quia his qui uiderant eum resurrexisse non crediderunt.

Hæc apparitio facta est ipso Ascensionis die, quando discipulis in con- cilio illo, ubi Pascha ederat, sese uisibilem exhibuit, atque vna cum eis etiam cibum sumpsit, ad carnis ueritatem demonstrandam. Et quia iam erat ab- iurus in celum, ut in fide firmiores, tenaciusq; uerborum: illius memores ef- fecti, reprobrauit illis incredulitatem illorum & duritiam cordis, quia e- dem non commodauerant dictis eorum, qui eum rediituum conspexerant, affirmarant. Nouimus enim ex scriptis Euangelicis, quam fuerint ad cre- dendum difficiles, præsertim aliqui eorum, adeo ut S. Thomas creocere non- let, nisi suis digitis uulnerum cicatrices attigisset. Sed hic quæri possit, quid

Numer. 14.
& 22.
Deut. 9.

Psal. 46.
Luc. 21.
Zach. 9.

Quanto cum
gaudio Do-
minus celos
conscenderit.

Verba Christi
ascendentis
quanta cum
deuotione
sunt ascen-
denda.
Philipp. 3.

Rom. 8.

Luc. 24.

Ioan. 16.

piissimus Saluator hac incredulitate electissimorum corda discipulorum laborare tamdiu permiserit, cum tamen illi merito ad credendum promississimi esse debuissent: nisi quod propter nos id permillum facile intelligimus, vt dum illi cunctantius ad fidem accederent, nos omni h̄esitatione ac trepidatione absolueremur. Itaque benignissima miseratione, & prouidissima dispensatione Apostoli & alij nonnulli ex discipulis aliquandiu in hac animi fluctuatione & credendi difficultate relictī sunt, vt nos certissimi fidei pr̄buisse. Neque putemus solos Domini discipulos à Christo reprehensos esse ob incredulitatem suam. Imo verò in hanc vsque diem non desinit Saluator per Spiritum sanctum suum multisq; alijs modis singulorum hominum, maxime Christianorum obiurgare incredulitatem & duritiam cordis: tametsi paucissimi id percipiant ob nimiam mentis surditatem. O quanta hodie mortales penè omnes incredulitas & duritia cordis obrinet: cuius vel hoc vnum satis est euidentis argumentum, qui vsque adeo huic mundo rebusq; labentibus dediti sunt: Deum autem, summum videlicet bonum, & futuram gloriam pijs omnibus promissam, penitus nihil pendunt. Nam quod fidei vestigium potest apparere, vbi nec min̄a terribiles, nec promissa amplissima æterni Dei id possunt efficere, vt mundus contemnatur, & Deus timeatur ac ametur? Tales igitur obiurgat Deus tum per seipsum, occultasq; inspirationes suas, tum per angelicos spiritus nostræ salutis scientissimos, tum per superiores nostros, tum per conciones sacras, tum per flagella multiplicia itent̄q; alijs multis rationibus: sed raro quicquam proficit, eo quod corda gerant lapidea, quæ nullis admonitionum vel reprehensionum spiculis compungi se patiuntur: sed semper seipsis deteriora fiunt, indies profundius sese in vitiorum gurgites demergendo, donec tandem eo deuoluuntur, vbi iam nullum sit in pœnis remedium. Sequitur:

Et dixit eis: Euntes in mundum vniuersum, prædicate euangelium omni creaturæ.

Ante passionem suam dixerat Christus discipulis suis: *In viam gentium ne abieritis. & in ciuitates Samaritanorum ne intraueritis: sed ite potius ad oues quas perierunt domus Israel.* At nunc iubet eos toti orbi annunciare Euangelium. Vehementer enī diligebat populum illum, in quo tamen ab initio semper summam est expertus ingratitude. Ideoq; si qua ratione potuissent ad agendam penitentiā, atque ad ipsum Christum agnoscendum & recipiendum emolliiri, tum per seipsum, tum per discipulos suos illis solis Euangelij lucem & gratiam voluit prædicari, donec tandem ipsi à se eam repellere. Vnde tamen et Apostolos hoc loco iubet in vniuersum pergere mundū: non tamen id statim fieri permisit, nisi quando obstinata Iudæorum perfidia & ingratitude meruit derelinqui, & ad gentes Dei gratiam transferri. Quod tum demum factum est, quando Apostoli inter sese provincias partia, longè lateq; Christi fidem & Euangelium diuulgauerunt. Quod autem dicit hic Christus, vt annuncient Euangelium omni creaturæ, de cunctis gentium nationibus accipi debet. Quare quantum nobis omnibus, qui ex gentibus ad Dei veri notitiam perducti sumus, à Deo beneficium præstitum sit,

YY 3 nulla

Dubitare cur
Christus per-
miserit Apo-
stolos de sua
resurrectione.

Incredulitas
Christianorū
multorum
vnde hodie
contingat.

Deum multi-
faciam malo-
rum Christi-
anorum repre-
hendere vi-
tam.

Matt. 10.

Creaturæ o-
mni cui præ-
dicari Euan-
gelium præ-
ceptum.

nulla mens creata potest comprehendere. Siquidem ex tam longis ac innumeratis erroribus, cimmerijsq; tenebris, stultissimisq; gentilissimi opinionibus, quæ animis hominum penitus infederant, ad creatoris nostri cognitionem reuocari sumus, relietq; spurcissimorum cultu demonum, verum Deum supplices adoramus & colimus, tot annorum Millibus toti sermè hominum generi prorsus incognitum. Itaque dignas Deo dilectissimi impendamus gratiarum actiones, quod nobis miseris voluit per Apostolorum, cæterorumq; seruatorum suorum prædicationem innotescere, & nos à profundo mortis extrahere, cum interim omnes illi qui nos præcesserunt hodieq; viuunt veræ fidei expertes, nisi respiciant, haud dubio cum animâ & corpore semper sint apud inferos pœnas grauissimas pro sua cæcitate ac infidelitate daturi.

Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Qui vero non crediderit, condemnabitur.

Fides totius religionis nostræ fundamentum est, quæ necessario ad obtinendam beatitudinem exigitur. Nam sine fide impossibile est placere Deo. Sed ne quis seipsum fallat, putetq; cum Lutheranis solam sufficere fidem, quandoquidem Dominus hic affirmat, eum qui crediderit & baptizatus fuerit, saluum fore, audiatur quid idem Dominus post resurrectionem apud Martham dixisse legatur: Ibi namque sic habes: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti: docentes eos seruari omnia quæcumque mandauit vobis.* Hoc fac hæretice, & viues. Noli tantum credere in Iesum, imponens tibi ipsi sed serua omnia mandata illius, & saluus eris. Scis quid præceperit tibi Deus: nempe, vt diligas Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, ex tota mente tua, & ex omnibus viribus tuis: & proximum tuum sicut teipsum. Id si feceris, securus eris. Alioqui fides tua damnationis cumulus potius tibi erit, quam salutis.

Quod si mille adferas scripturæ loca, quæ idem sonare videantur, puta solam sufficere fidem, tamen nisi fidei coniunxeris spem & charitatem, & obseruantiam mandatorum Dei, delusum te senties. Sunt apertissima scripturarum testimonia, quibus id certo probatur. Ipse Dominus noster Iesus Christus dispensatis ac distributis censibus in opere redemptionis acquisitis (quos in Euangelio secundum Mattheum talenta: secundum Lucam, mnas vocat) non solum exigit studium acque diligentiam nostram, sed etiam minatur pœnam, si lucrum non faciamus. *Negotiamini, ait, dum venio.* Vbi duo nobis attendenda veniunt: Primo, pecunia siue dona nobis ex illius benignitate collata. Secundo cooperatio nostra dum dicitur: *Negotiamini.* Non enim talenta tantum contulit, sed etiam nostro studio aucta ea vult ad se referri: idq; adeo vt pigrum seruum inertie deditum iusserit in tenebras exteriores mitti, eo quod nullum fecisset negociando & cooperando lucrum. Quod si sola fides sufficit, & opera ad salutem necessaria non sunt, cur tanta comminatione à nobis exquiruntur?

Cur in æternas iussit mergi tenebras talentum integrum, sed nihil auctum reportantem? Qua tandem iusticia hæretice puniuntur omittentes ea, ad quæ non sunt obligati? Quomodo stat sententia tua cum sententia summæ veritatis? Veritas dicit: Qui gratiæ quam diuinitus accepit, non erit cooperatus, damnabitur, siue mittetur in tenebras exteriores. Tu autem dicis: Fides sola sufficit.

Gratiarum
quantam a-
ctionem re-
neatur Deo
Christiani
pro vocatio-
ne ad fidem.

Hebr. 11.

Matth. 23.

Deute. 6.

Matth. 22.

Marc. 12.

Lucæ 11.

Fides hæreticorum vt sit cumulus dænationis potius quam salutis.

Matth. 25.

Lucæ 9.

Ibidem.

Opera bona quam sint ad salutem necessaria.

sufficit sine operibus. Certè aut Christum, aut te errare necesse est. Absit autè
 vt veritas erret. Tu potius excæcatus superbiæ tumore, à veritate aberras, dū
 nimium contra & supra multorum sanctissimorum patrum concordem in-
 telligentiam sensa scripturarū pro tua libidine ac animi vanitate & elatio-
 ne interpretaris, ita vt merito inter illos numerandus sis, de quibus Humi-
 litatis Magister, sic ait ad Patrem: *Abcondisti hæc à sapientibus & prudentibus*, sci-
 licet in oculis proprijs, aliosq; præ se despicientibus, tanquam ipsi melius a-
 lijs sapiant: & *reuelasti ea paruulis* qui malunt humilibus consentire, & intel-
 lectum suum captiuantes, aliorum potius iudicio inhærere, quam laudis cu-
 iusdam & singularis existimationis captanda gloria vna cum negligentibus
 operarijs ad tenebras interiores & exteriores deduci. Alio quoque loco
 paterfamilias, qui vtique Deus Omnipotès est, operarios conduxit in vinea
 suam, singulisq; mercedem pollicitus est: ac deinde ait procuratori suo, vt
 vocet operarios & reddat illis mercedem suam. En operarios nō ociosos &
 desides præmio affici, ijsq; mercedē restitui iubet. Merces autem non soluitur,
 vbi nullum præcessit opus vel meritum. Sed quid necesse est multis his
 immorari? Tam nihil habet dubitationis præter fidem etiam opera esse ne-
 cessaria, vt etiam illi qui contrariam tuentur opinionem, haud dubiè pro-
 pria reuerti conscientia ira sentiant, licet aliter scripto aut verbo sentire vi-
 deantur. Pudet namq; eos victos se fateri, & errorem damnare suum. Quod
 si qui ita sunt cæci, vt se errare nesciant, illorum misereatur Deus. Sed quāuis
 fides sola ad salutem nō sufficiat, tamen certum est quisquis ea caret, eū saluū
 fieri non posse, sicut Dominus ait: Qui verò non crediderit, condemnabitur.

Signa autem eos qui crediderint, hæc sequentur: In nomine
 meo demonia eijcient: Linguis loquentur nouis: Serpentes
 tollent. Et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit. Su-
 per agros manus imponent, & bene habebunt.

Hæc signa illis temporibus fuere necessaria, quibus Euangelij prædicatio
 cepit originem. Deinde vbi fides creuit, signa illa externa in spiritalia abie-
 runt: sicut etiam hodie quotquot verè fideles sunt, signa eadem inuisibiliter
 ac spiritaliter efficiunt. Enimvero in nomine Iesu demonia eijciunt, quādo
 à malis spiritibus grauius impugnant, & diuersis tētationibus vexati, Chri-
 sti auxilium implorant, signoq; crucis & fide viuā eos repellunt. Scriptum
 est enim: *Turris fortissima nomen Domini: ad ipsam currit iustus, & saluabitur.*
 Ex rectè dicitur: In nomine meo demonia eijcient. Nam quoties aduer-
 sus tetros illos spiritus præualemus, non vtique nostris viribus, sed Chri-
 sti virtute & gratia præualemus: cui etiam totam victoriæ nostræ laudem
 & summam deferre debemus. Nam sine illo quid nos miseri possemus
 contra versutissimos, ferocissimos, atque in omni nequitia genere ex-
 ercitatissimos spiritus, qui sæpè nec verbulum vnum æquanimiter fer-
 re valemus. Vnde cavendum summopere est, ne inaniter animo extol-
 lamur, aut nostris tribuamus viribus, dum tentationes vincimus: sed sum-
 ma cum humilitate & gratiarum actione dicamus Domino: *Non nobis
 Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Ex: Quoniam in te eripiar à tenta-
 tione, & in Deo meo transgrediar murum. Ex: Fortitudo mea & laus mea Dominus, &*

Math. 11.

1. Corin. 13.

Math. 26.

Mercedem operibus bonis solis deberi. Hæreticos docere contra propriam conscientiam. Fides quæ ad salutem sit necessaria.

Miracula externa quādo, quibusque fuerint necessaria. Demoniaci mysticè qui cōtingat. Prouerb. 18.

Victoria contra demones cuiusmodi adscribenda.

Psalm. 117.

Psalm. 117.

Psalm. 117.

Linguis no-
uis quinam
mystice lo-
quantur.

factus est mihi in salutem. Linguis autem loquuntur nouis, qui ex diuina gra-
tia compuncti, atque ad Deum ab improba vita conuersi, sicut prius scurrili-
lia, mendacia, vana, impia, ociosa verba & audire, & dicere solebant: ita
obrectationibus, murmurationibus, alijsque illicitis verbis linguas suas,
imo & animas contaminabant: ita nunc ob timorem & amorem Dei, atque
pro tuenda cordis & conscientie puritate, aut silentio vacant, aut non nisi
vtilia, necessaria, & que ad Dei laudem & proximi vtilitatem spectant, lo-
qui volunt: memores semper terribilis illius sententiae Domini Saluatoris.

Matth. 12.

Matth. 16.

Serpentes
quoniam spi-
ritualiter au-
ferant.

Serpentes
tartarei vti
sunt de mo-
aco.

Apoc. 7.

Inspiratio-
nes prauæ
quatenus vel
obstat vel
prostat.

De omnino-b-ocio quod loquuti fuerint homines, reddent de eorum orationem in die iudicij. Si ociosus sermo illius tremendi iudicij examini seruetur, quid fiet de pernitioso? Serpentes tollunt, qui venenatis ac pestiferis resistunt suggestio-
nibus: vel qui suis adhortationibus malitiam ex aliorum cordibus ex-
cludunt. Serpentes tartarei demones sunt, qui nunquam non pios virulen-
tis inspirationibus infestant. Et quemadmodum serpentes venena sua in-
fundunt in hominis corpus, ita demones virus exitiale prauarum sugges-
tionum animabus instillant, ut eas auertant à Deo, & suis poenis moueant.
Sed tollendi sunt serpentes isti penitus negando consensum, ut et si sentiat
sibilus nefandarum inspirationum, tamen ob amorem & honorem
summi Dei, qui dilexit nos & liberauit sanguine & morte sua de potestate
satanæ, illi minimè consentiat. Atque ita nihil officiet, quantumuis ex-
cranda suggestio. Nam virtus aut vitium ex voluntatis consensu dependet
nec aliquid adfert detrimenti sensisse malum, si consensus non præbeatur,
sed Deo fideliter & constanter adhæreatur, imo verò sapius prauæ demo-
num inspirationes pijs magnâ præstant vtilitatem, dum sua importunitate
& molestia penas minuunt peccatorum, & ad magnam capeendam gra-
tiam eos præparant. Qui autem noxijs assentiunt inspirationibus, illi virus
serpentinum intimis hauriunt visceribus, & mortem sibi ipsis asciscunt.

Mortiferum
quinam quid
mystice bi-
bant.

Porro mortiferam quidem potionem sumunt, siue mortiferum quid bi-
bunt, qui hominum malorum & Deum non timentum pernitiosas audi-
unt obrectationes, aliaque verba mortifera & nocua: sed vbi aduertunt, si
non sit spes emendationis, mox penitus inde se auertunt: aut alias pro loci
ac temporis ratione reprehendunt, ne alienis peccatis communicent, & li-
benter audiendo quæ non licent, alijs præbeant occasionem liberius talia
proferendi, & se ipsos apud Deum reos efficiant. Periculosum enim admo-
dum est audire detrahentem. Nam si quis consentiat illi, aut obrectationem
illius ipsi placeant, vel non resistat illi ut oportet: puta vel obiurgando, si
speret eum posse corrigi, aut ab obrectando reuocari: vel ad minus ab eius
dictis sese auertendo, aut vultum tristem contrafectionem velli exhibendo,
vnde intelligat se grauare audiri, peccatum admittit. Et sæpè in his sententia
valde grauiter peccatur. Detestandum sanè vitium detrahitio est, & ipso furto
grauius. Nam qui detrahit, famam alterius tollit, & extinguit in cordibus
audientium: quod nemo dubitat pernitiosius esse, quam nummos aut alia
quiddam eiusmodi tollere. Et tamen qui furatur quippiam, in crucem ma-
lam agitur, qui verò detrahit, apud homines impunitate gaudet, sed nota
apud Deum. Sunt autem sex Detractionis species. Prima omnium eorum lon-
gè deterrima est, cuiusmodi falsa imponere crimina: Secunda, alterius oc-
culte

Detractione
libenter au-
dire quam sit
periculosum.

Detrahitio vt
sit furto gra-
uius peccatū.

Detractionis
species sex
quænam sint.

culta mala proferre in publicum? Tertia, mala audita alijs cum quadam exaggeratione referre: Quarta, aliorum occulta negare bona: Quinta bona manifestata diminuerre & extenuare: Sexta, bona aliorum in partem peiorem interpretari. Istæ hæc qui facit animo malitioso, mortiferum quidem, quantum in ipso est, alijs poculum præbet: sed bibentibus non nocet, dum non placet, sed ita ut dictum est, sese gerunt. Denique, super ægros, manus imponunt & bene habent, qui proximos suos in malum procliuës, & ad resistendum tentationibus, virtutesq; colendas infirmos conspicientes, suis monitijs, exemplis & precibus illis succurrunt, atque ad declinanda fugiendaque mala, & bona agenda eos efficiunt alacres, firmos ac studiosos. Qui enim difficultè abstinere à vitijs, & bona ægrè operatur, is vtiq; animo valde infirmus est. Et talibus vnusquilibet debet pro viribus esse consilio & auxilio, ut possint animo conualescere ad cauenda vitia & rectè agendum. Sed heu maxima pars hominum ita iam affecta est, ut quoscunq; possint, malint à bono retrahere, & ad vitia illicere, quam ad meliora prouocare: qui sunt inimici Christi Iesu, & socij atque cooperatores dæmonum.

Ægros curare spiritualiter quid sit.

Et Dominus quidem Iesus postquam locutus est eis assumptus est in cælum, & sedet à dextris Dei. Illi autem profecti prædicauerunt vbiq; Domino cooperante, & sermonem confirmante, sequentibus signis.

Non ista solum, quæ hic S. Marcus commemorat, sed etiam alia multa locutus est Dominus discipulis suis. Quibus expletis videntibus multis assumptus est in cælum empyreum, non aliena, sed propria virtute, tum ratione diuinitatis, qua potest omnia: tum ratione humanitatis gloriosæ. Siquidem ob dotem agilitatis, corpus gloriosum, quatum ad motum localem attinet, ad nutum obtemperat animæ. Et sedet à dextris Dei. Nemo putet Deum sedere, vel habere manus, cum sit Spiritus. Sed Christus secundum humanitatem sedet à dextris Patris Dei Omnipotentis, hoc est, vltra creaturas omnes subleuatus est in summam vsque dignitatem & potestatem, & bona præstantissima, quæ Deus largiri queat. Non est hoc loco præmittendum, quod hac die Dominus Iesus discipulos suos primo de ciuitate eduxit. Secundo eos in Bethaniam adduxit. Tertio eis benedixit. Quarto ascendit in cælum.

Matth. 28.
Lucæ 24.

Christus quomodo sedere dicitur à dextris Dei.

Lucæ 24.

Hæc enim mysticè significant Dominum Iesum, hominem peccatorem primo quidem ex peccato & vitijs educere: deinde in Bethaniam, id est, obedientiæ domum perducere, ut qui ante suis indulsit affectibus, propriæq; obsequutus est voluntati, quæ radix est peccatorum omnium, deinceps Dei & Ecclesiæ, prælatorumq; suorum discat parere voluntati. Tertio ei benedicere, id est, gratiam impertiri, qua perseueret in bono. Quarto ascendere, id est, illius animum ab amore præsentium ad amanda & appetenda cælestia leuare, atq; ad superna transferre. Illi autem profecti, non tum statim, sed opportuno tempore, ut ante dictum est: prædicauerunt vbiq; primo in Iudæa locisq; adiacentibus, deinde etiã in exteris regionibus, Domino cooperante & sermonem confirmante, sequentibus signis. Ita sanè necesse erat, ut prædicatorum suorum sermonibus diuina gratia cooperaretur, alioqui nunquam illi tam pauci, tam simplices, tam abiecti, tantam hominum multitudinem ad

Eorum quæ Christus ascendit rationes mysticè quæliant.

Prædicationis Apostolorum ratio mystica quæ.

Signa in cō-
uersione infi-
delium cur
fuerint op-
portuna.

In conuer-
sione hominum
ad Deū qua-
dam instru-
menta apta
requirantur.
Prædicatores
quidam cur
fructum par-
uum aut nul-
lum referant.

credendum in hominem crucifixum traducere potuissent. Vnde adiuu-
sunt illis signa, quibus auertentium animi de eorum que dicebantur verita-
te certissimi fierent, planeque confirmarentur: nec quisquam fidelium dubi-
tare potest, quin mundi ad Christum conuersio diuinæ gratiæ potissimum
ascribenda sit, utpote qua factum est, ut prædicatorum verba hominum
nimos emollirent, penetrarent, compungerent: quæ si defuissent, utique non
nisi aëra verberassent. Nemo ergo sibi tribuat, si quandoque suis vel con-
cionibus, vel scriptis alios conuersos sentiat. Gratia est quæ homines con-
uertit. Interim homines quædam instrumenta sunt, per quæ gratia operatur.
Non est tamen dubitandum, quin ut plurimum efficacius operetur gra-
tia per apta & munda instrumenta, id est, prædicatores sanctos, quam per
qui quod verbis docent, ipsi factis non sequuntur. Fit enim sæpenumero, ut
cui bona multa etiam feruenter & doctè dicantur ab illis qui secos viuunt,
atque docent, tamen parum aut nihil apud auditores efficiant, eo quod ut
frigido corde ipsorum dicta proficiantur, atque ob id non incendunt
alios. Quanquam cauendum est ne quis iudicet temerè quempiam: sed à quo-
cunque veritas dicatur, semper humiliter, reuerenter & attentis animis au-
cultanda est: nec tam attendendum cuiusmodi sit, qui dicit, quam ea quæ il-
lius ore proferuntur.

SERMO IN EADEM CELEBRITATE.

*Quanos, quo minus post Christum ascendamus in celum, impediunt:
& que nobis ad ascendendum adminiculo sint.*

Ascendens Christus in altum captiuam duxit captiuitatem, dedit dona homi-
bus, Ad Ephesios IIII. Quantum nos hac die solenni gaudere deo-
charissimi filij, qua in Christo natura nostra prius in Adam corru-
pta & ex amoenis & tranquillis paradisi sedibus in hoc teterimum labo-
ris mundi exilium relegata, vltra omnem angelicorum spirituum celum
nem, vsque ad æterni Patris est euecta confessum, quisquis non intelligit,
sensu & sensus omnis inops est. Quid enim tantam possit nobis miseris, nobis
desperatis, nobis iræ & damnationis filijs veræ ac salutaris lætitiæ mæ-
riam ingerere, quam quod hodierna die verus Dei Filius, idemque verus ho-
mo naturam nostram, quam pro abolendis illius erratis, expian digne mæ-
ris pœnis susceperat, suæ diuinitati vnione tam stupenda, quam insep-
abili copulatam, in cælorum summa arce ac præcipua dignitate collocari.
Obsecro Domine quid est homo quod memor es eius, aut quid apponit erga eum
mercedem? Siccine decet morti pro suis sceleribus suisque contemptu & ingrati-
tudine destinatos, ad tantam euehi gloriam, & non solum iustas non luere pœ-
nas, sed etiam in tua transire membra, tuæque beatitudinis inæstimabili parti-
cipatione beatos ac gloriosos effici? O immensam erga nos Dei charitatem
& benignitatem. O homo terræ affixus, lucris & voluptatibus & vanitatibus
terræ semper deditus, excutere de puluere, mentis caliginem absterge, inuade
de acriter oculos cordis ad cōtemplanda beneficia Dei. Vide quo te vocet be-
nignitas & munificencia Dei tui: vide quam ille te nolit esse contentum in
paruis, breuibus & angustis rebus, quas orbis sublunaris insipientibus ob-
fert & ingerit, prima fronte & suta specie blandas ac suauas, ac exitu aspi-
citur.

Psal. 1.
Iob 7.

Afensione
sua que non
Chridi ho-
ni in conu-
lerit charis-
mata.